Rettigheter og muligheter

Barn med en sjelden diagnose 4 til 6 år

Frambu, 7. februar 2020

Lise Beate Hoxmark, seniorrådgiver/sosionom

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
Lønnstilskudd
Psykolog
Hjelpestønad
Arbeidsgiver
TT-kort
Individuell plan
Brukerorganisasjonen
Fysioterapeut
Vergemål
Kjernejournal
Helsesøster
Bofellesskap
Avlastning
Husbanken
Koordinerende enhet
Varslingsutstyr
PPT
NAV
Statped
ASK
Assistent
Uføretrygd
Sykehus
Fastlege
Pleiepenger
«Starthjelp»
Opplæringspenger
Ledsagerbevis
Barne- og voksenhabilitering
Kommunens helse- og omsorgstjeneste
NAV Hjelpemiddelsentral
Fylkesmannen
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
Pasient- og brukerombudet
Grunnstønad
Sykehuspass
Omsorgsstønad
Lærings- og mestringssenter
Parkeringsbevis
Gratis tannbehandling
Kontaktlege
«Hva med oss?» «Hva med meg?»
Søsken
Ansvarsgruppe
Spesialundervisning
Undersøkelsesplikt
Tilskudd til tilpasning
Opplysningsplikt
Støttekontakt
Skole
Barnehage
BUP
Fylkeskommunen
Gode løsninger
Gode løsninger
NK-SF
TAKO
NAPOS
Frambu
NevSom
NMK

Individuell plan (IP) og koordinator

Personen i sentrum

Samarbeid

Plan- og målarbeid

[Ditt liv, din plan]

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

IP Grunnstruktur

- Ønsker og mål på kort og lang sikt
- Muligheter og ressurser - Utfordringer og problemer
- Tiltak og tjenester – type, omfang, krav til innhold
- Helhet, koordinering og samarbeid
- Ansvar, evaluering og endring
- Medvirkning
- Andre planer inn i IP

Mål	Tiltak	Ansvarlig	Sted	Tidsperiode/ evaluering
Hva?	Hvordan?	Hvem?	Hvor?	Når?

En «sjelden» individuell plan

- Diagnosespesifikk informasjon
- Kunnskapsdeling og –overføring
- Overganger
- Familieperspektiv

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Koordinerende enhet i kommunen

- Overordnet ansvar for IP
- Ansvar for å oppnevne, lære opp og veilede koordinator
- Koordinator skal følge opp person med diagnose og familien, sikre samordning av tjenestene og fremdrift i IP-arbeidet

✓ Les mer i Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Kommunale tjenester for person med diagnose

- Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr. 6
  a. Helsetjenester i hjemmet
  b. Personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt
  c. Plass i institusjon (barnebolig)
- Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8
  - Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Brukerstyrt personlig assistanse - BPA

- Et verktøy for likestilling, verdighet og deltagelse
- En annen måte å organisere tjenester på
- Personer under 67 år
- Rettighet over 32/25 timer pr uke
- Kan søkes om ved færre timer
- Pårørende kan være arbeidsleder

✓ Kort om BPA fra Uloba

Brukerstyrt personlig assistanse

- Personrettet bistand som å stå opp, legge seg, toalettbesøk, spising
- Praktisk bistand som rengjøring, klesvask, snømåking, handling, matlaging, praktisk opplæring for å mestre hverdagen
- Bistand til å delta i familieliv, samfunns- og arbeidsliv, ha en aktiv fritid, fungere i sosiale roller

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Sagt om BPA av foreldre

Takk til assistentene våre som gir *oss* mulighet til å gi ham et godt og rikt liv

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Aktiv omsorg

- Dagliglivets gjøremål er mer enn omsorgsoppgaver
- Kultur, aktivitet og trivsel er sentrale og grunnleggende elementer

✓ Rundskrivet Aktiv omsorg - sentral del av et helhetlig omsorgstilbud

✓ Grunnleggende behov omfatter varierte og tilpassede aktiviteter, jf. Kvalitetsforskrift for pleie- og omsorgstjenestene

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Aktiv omsorg – hverdagslivets opplevelser

- Kontakt med familie, venner og sosialt nettverk
- Fysisk aktivitet
- Holde seg orientert
- Aktiv ut fra egne interesser

Støttekontakt - tre former

- Individuell støttekontakt
- Individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon
- Deltagelse i gruppeaktivitet

Ledsagerbevis – for økt deltagelse

- Søk selv om barna er under åtte år
- Vansker med å stå i kø kan inngå for noen barn
  Eks: ADHD, autismespektervansker
- *Eksempeltekst* Oslo kommune
  - *Du trenger en uttalelse fra fastlege eller spesialist på at du har behov for en eller flere ledsagere for å kunne delta på aktiviteter i fritiden*
  - *Varige fysiske eller psykiske funksjonshemninger (minimum to års varighet)*
  - *Det er ingen nedre eller øvre aldersgrense*

✓ Veiledende retningslinjer for kommunene

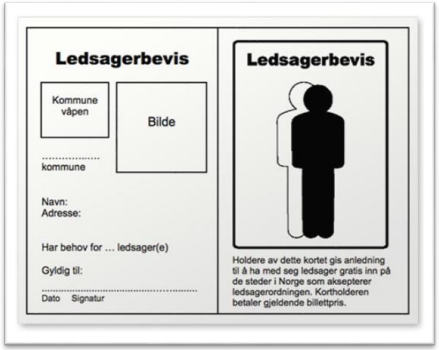

Parkering og transport

- Parkeringstillatelse
  - Bosted, arbeid og annen aktivitet fordi vedkommende har problemer med forflytning - helhetsvurdering
  - ✓ Forskrift om parkering for forflytningshemmede
- Transporttjeneste for funksjonshemmede
  - ✓ Veiledende retningslinjer

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Kommunale tjenester for pårørende

- Helse- og omsorgstjenesteloven § 3 - 6

  1. Opplæring og veiledning
  2. Avlastningstiltak
  3. Omsorgsstønad

Avlastning

- Særlig tyngende omsorgsoppgaver
- Hjemme, dag/kveld/natt; hos privatpersoner; i avlastningsbolig; gruppeavlastning; på annen måte
- Utforming i samarbeid med bruker og omsorgsyter
- Gratis, herunder reise til og fra
- Arbeidstidsregler kompliserer, men løsninger finnes
- Søke tidlig nok

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Avlastning

- Avlastning kommer i tillegg til hjelpestønad

men

- *Omfattende og/eller langvarige avlastningstiltak i barnebolig kan influere på retten til hjelpestønaden eller størrelsen på den forhøyede hjelpestønadssatsen*

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Omsorgsstønad

- Særlig tyngende omsorgsarbeid – som kommunen ellers måtte ha utført
- Ingen lovfestet rett, men plikt til å ha ordningen
- Kommunen kan tilby annen hjelp, men det skal legges stor vekt på hva tjenestemottaker mener
- Pensjonsgivende inntekt

✓ Les mer i Rundskriv I-42/98

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Les mer om pårørende

- ✓ Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten
- ✓ Familierådgivningskontorene holder kurs for enslige og par - Hva med oss?
- ✓ Pårørendesenteret.no - gratis informasjonsrettet lavterskeltilbud

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Starthjelp

mestring.no Nasjonal kompetansetjeneste for læring og mestring innen helse

- Tilbud til foreldre som nylig har fått barn med nedsatt funksjonsevne. 0 – 6 år
- Finnes over store deler av landet

✓ Les mer og se film om Starthjelp på mestring.no.

✓ Les mer om Starthjelp i Fontene

Tema:
Systemene rundt
Familie/nettverk
Håp og mestring
Samspill med barnet

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Les om søsken som pårørende

- Helsepersonells plikt til å ivareta barn som pårørende til søsken og som etterlatte etter foreldre og søsken

✓ Rundskriv til Pasient- og brukerrettighetsloven, oppdatert med kommentarer

✓ Helsepersonelloven

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Helse- og omsorgstjenesteloven Formål § 1-1

1. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne
2. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer
3. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Formål forts.

4. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud
5. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, sikre nødvendig opplæring av pasient, bruker og pårørende, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov
6. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet
7. bidra til at ressursene utnyttes best mulig

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pasient- og brukerrettighetsloven

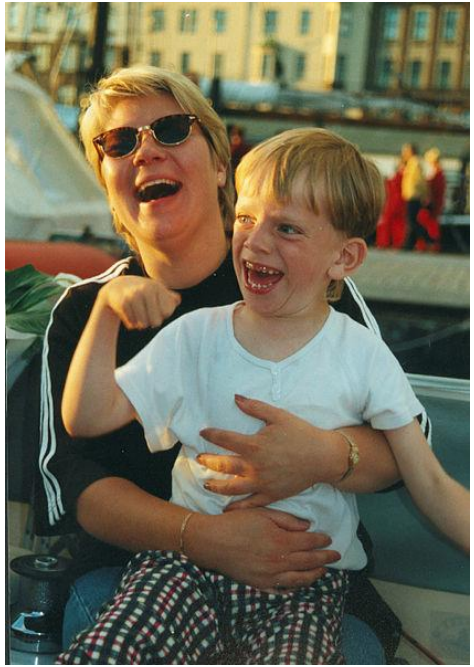

- Tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med pasient og bruker
- For tjenester etter helse- og omsorgstjeneste-lovens §§ 3-2 nr. 6, 3-6 og 3-8 skal det legges **stor** vekt på hva pasient og bruker mener

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

menneskeverd
mestring
aktiv
levevilkår
integritet
kvalitet
likestilling
meningsfylt
forsvarlig
verdighet
fellesskap
deltakelse
rettigheter
likeverd
respekt
tilrettelegging
selvstendig
omsorgsfull
forebyggende

Ikke *spesielle* behov

- Fysiologiske og økonomiske behov og ønsker:
  Inntekt, bolig, arbeid, helse og utdanning
- Sosiale behov og ønsker:
  Gode naboer, familiekontakter og venner
- Psykologiske, politiske og kulturelle behov og ønsker:
  Anseelse, politisk frihet og ressurser, kulturell identitet og aktivitet

Erik Allardt, finsk sosiolog

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Meromsorgsbehov - deltagelse

- Dagliglivets personlige og praktiske gjøremål
- Tilsyn, overvåking, oppfølging
- Stimulering, opplæring, trening, støtte, motivering, herunder i alternativ og supplerende kommunikasjon
- Medisinsk behandling
- Ernæring og spisesituasjon
- Kompetanseheving og opplæring av andre, praktisk oppfølging, medvirkning og samarbeid

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Hvordan beskrive?

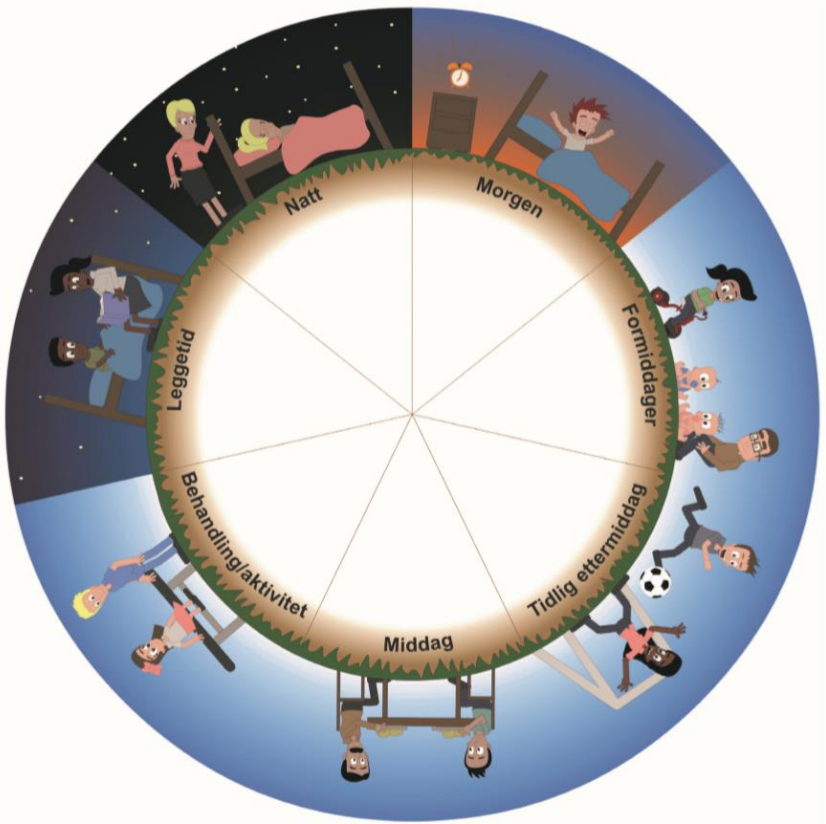

«... syndrom er ... som påvirker ... og gjør at jeg...»

- Hva opplever du som problematisk i hverdagen?
- Hva trenger du hjelp til?
- Hva bruker du ekstra tid på sammenlignet med «friske» personer og andre familier?

Døgnklokke

- Dagliglivets personlige, praktiske og sosiale gjøremål
- Hva bruker personen med diagnose og familien ekstra tid på?
- Hvem kan bekrefte dette?
- Frambus huskeliste og assosiasjonshjelp

✓ Få hjelp til å vurdere hva normalomsorg er hos HBF

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pleiepenger	Omsorgspenger	Opplærings-penger
Når mor eller far er borte fra arbeid fordi barnet har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie Uttalelse fra spesialist på sykehuset skal legges ved søknaden Ingen aldersgrense når barnet har utviklingshemning, men da krav til svært alvorlig sykdom og at barnet bor hos foreldre	Når barn eller barnepasser er syk Når mor eller far har avtaler i forbindelse med barnets funksjonsnedsettelse Flere dager når barnet har en funksjonsnedsettelse – etter søknad	Når mor og far er borte fra arbeid og får opplæring for å kunne ta seg av og behandle barnet med funksjons-nedsettelse

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Søk pleiepenger digitalt

Link: https://pleiepengesoknad.nav.no/

https://pleiepengesoknad.nav.no/

1 LEGEN →

- **skriver legeerklæringen** for pleiepenger som vanlig

2 LEGEN →

- skriver ut legeerklæringen
- **gir den til omsorgspersonene**

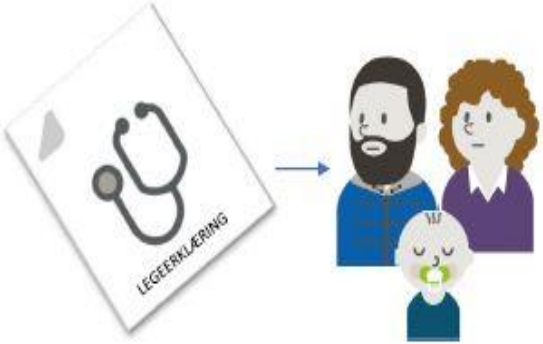

3 OMSORGSPERSONENE

- **fyller ut** den **digitale søknaden**
- **tar bilde** av legeerklæringen og laster den opp som vedlegg
- **sender** søknaden til NAV

Pleiepenger

- Barn under 18 år
- Minst fire uker i arbeid eller ha mottatt dagpenger, sykepenger, foreldrepenger, pleiepenger eller opplæringspenger
- Inntekten må tilsvare minst en halv G (G = kr 99 858 fra 1.5.19)
- Må ha hatt tapt arbeidsinntekt

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pleiepenger

- Ingen tidsbegrensing
- To foreldre kan samtidig hver ha rett til inntil 100 % pleiepenger avhengig av sykdoms- og pleiesituasjonen
- Andre privatpersoner som har hel eller delvis omsorg for barnet kan ha rett til pleiepenger (familiemedlemmer/nærstående)

✓ Les mer om pleiepenger hos NAV

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pleiepenger - graderte

- Pleiepenger kan graderes ned til 20 %
- Det kan foreligge rett til 100 % pleiepenger dersom barnet er uten tilsynstilbud i for eksempel skoleferien

✓ Les mer om graderte pleiepenger i NAVs rundskriv

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pleiepenger – graderte – nytt 1. juli 2019

- § 9-11 tredje ledd, jf. fjerde ledd
  - Det gjøres unntak fra andre ledd første og tredje punktum når barnets sykdom, jf. § 9-10, medfører at barnet må ha tilsyn og pleie om natten eller omsorgspersonen må være i beredskap
  - Det kommer antagelig en forskrift som utdyper
  - ✓ Les mer om lovendringen på Stortingets nettsider og på nettsidene til Nav.

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Hjelpestønad og forhøyet hjelpestønad

Pr. måned		Pr. år	
Sats 1	kr 1.229	Sats 1	kr 14.748
Sats 2	kr 2.458	Sats 2	kr 29.496
Sats 3	kr 4.916	Sats 3	kr 58.992
Sats 4	kr 7.374	Sats 4	kr 88.488

Folketrygdloven
Satser pr. 1.1.20

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Grunnstønad ved merutgifter

- Drift av tekniske hjelpemidler
- Transport. Drift av bil
- Hold av førerhund
- Fordyret kosthold ved vitenskapelig dokumentert spesialdiett
- Slitasje på klær og sengetøy
- Hold av servicehund

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Slitasje på klær og sengetøy - unntak

- Personer med diagnose hyperkinetiske forstyrrelser, herunder ADHD med hyperaktivitet, får etter søknad innvilget sats 1 uten dokumentasjon

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Grunnstønad

Pr. måned				Pr. år			
1	Kr	686	Minimum	1 Kr		8.232	Minimum
2	Kr	1.047		2 Kr		12.564	
3	Kr	1.372		3 Kr		16.464	
4	Kr	2.021		4 Kr		24.252	
5	Kr	2.739		5 Kr		32.868	
6	Kr	3.421		6 Kr		41.052	

Folketrygdloven. Satser pr 1.1.20

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Krav til sammenligning

- Nødvendige ekstrautgifter på grunn av funksjonsnedsettelsen
- Sammenlignes med hva «friske» personer har av tilsvarende utgifter
- Sammenligningsgrunnlaget er SIFOs referansebudsjett for forbruksutgifter for 2019

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Hjelpemidler

- ✓ NAVs nettside om bil og utstyr
- ✓ Inntil kr 2020,- til rimelige hjelpemidler hvert 4. år
- ✓ Brukerpass, informasjon fra NHF
- ✓ Hvis IP godkjennes av hjelpemiddelsentralen, forenkles saksbehandlingen

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Gruppe 2 bil fra NAV

- Ingen eller sterkt nedsatt gangfunksjon
- Personer som har en utagerende adferd og derfor må skjermes fra førermiljøet i bilen av trafikksikkerhetshensyn

✓ Se Forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Noen råd

- Ta vare på alt
- Notér navn og avtaler
- Ta gjerne med deg noen
- Du har innsynsrett
- Se opp for muntlige avslag
  - i ansvarsgruppemøte
  - i andre møter
  - over telefon

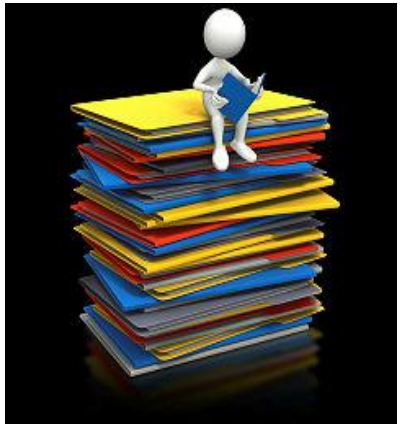

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Hvordan søke?

- Bruk egne skjemaer når de finnes
- Sørg for god dokumentasjon
  - Direkte fra fagperson
  - Fagperson bekrefter egen fremstilling
- Diagnosespesifikk informasjon i søknaden
- Disse kan hjelpe: Habiliteringstjenesten for barn og voksne, sykehussosionomer, NAV, ansvarsgruppe og koordinator, brukerorganisasjoner, Frambu (men ikke med å skrive søknad eller klage)

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Ordvalg og argumentasjon

- Unngå muntlig språk og «jeg føler…»
- Ordvalget bør gjenspeile
  - lov- og forskriftstekster, herunder formålsparagrafer
  - veiledere og nasjonale retningslinjer
  - konvensjonstekster
  - andre sentrale dokumenter og politiske føringer
- Vis til formuleringer – bruk sitater – være konkret
- Vis til forskning når det er mulig

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Fylkesmannen.no

- ✓ Fylkesmannen: Hvordan klage på helse og omsorgstjenester?
- ✓ NAV Klagerettigheter

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Klagesaker Fylkesmannen 2017 og 2018

Antall saker i % med helt eller delvis medhold

- Praktisk bistand og opplæring: 42 % og 55 %
- Støttekontakt: 38 % og 44 %
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA): 40 % og 41 %
- Avlastning: 49 % og 48 %
- Omsorgsstønad (omsorgslønn): 33 % og 28 %

✓ Les mer i Helsetilsynet årsrapport 2018

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pasient- og brukerombudet

- Informerer om rettigheter og tjenestetilbud
- Forklarer vedtak
- Informerer om klageprosess
- Bidrar i utforming av klage
- Bistår i dialog med tjenesteytere
- Bistår i kontakt med Fylkesmannen og Norsk Pasientskadeerstatning

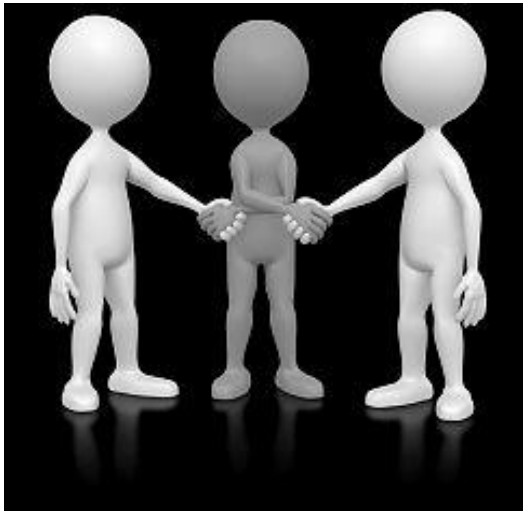

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Sivilombudsmannen

- Barnets beste gjelder alle barn i familien

✓ Sivilombudsmannssak 2016/3001 Søknad om nattavlastning – rettsanvendelse, bevisbedømmelse, hensynet til barnets beste m.m.

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Informasjon på nettet

- ✓ Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) www.ffo.no/rettighetssenteret
- ✓ Norges Handikapforbund (NHF)
- ✓ Handikappede Barns Foreldreforening

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Informasjon på nettet

- ✓ Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemning NAKU
- ✓ Stiftelsen SOR
- ✓ Norsk Forbund for Utviklingshemmede
- Diagnosespesifikke brukerorganisasjoner

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

XXY klinefelter foreningen

NFFNF
NORSK FORENING FOR NEVROFIBROMATOSE

PWS

Landsforeningen for
Prader-Willis syndrom

vcfs 22q11
Di George- 22q11 - syndrom

FORENINGEN FOR MUSKELSYKE
FFM
plass til forskjeller

Norsk Forening for Rett Syndrom

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

✓ Norsk pasientforening

- Arbeider ut fra pasientens/pårørendes ønske
- Spesialisthelsetjenesten, kommunal helse- og omsorgstjeneste, private helsetjenester
- Ikke en del av behandlingsapparatet
- Ingen beslutningsmyndighet
- Gratis

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Dokumenter til hjelp – saksbehandling/klage

- ✓ Veileder for saksbehandling. Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-2 første ledd nr. 6, 3-6 og 3-8. IS-2442
- ✓ Veileder i behandling av klagesaker – fylkesmannen

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Ombud og Helseklage

- ✓ Pasient- og brukerombud i alle fylker – fritt brukervalg
- ✓ Barneombudet
- ✓ Likestillings- og diskrimineringsombudet
- ✓ Sivilombudsmannen
- ✓ Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Dokumenter til hjelp

- ✓ FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- ✓ FNs barnekonvensjon

CRPD 10 YEARS
disability rights are human rights

Dokumenter til hjelp

- ✓ Et samfunn for alle – Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020 – 2030
- ✓ Et samfunn for alle – Likestilling, demokrati og menneskerettigheter. Regjeringens handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse 2020–2025

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Dokumenter til hjelp

- ✓ Barn og unge med habiliteringsbehov – Samarbeid mellom helse- og omsorgssektoren og utdanningssektoren om barn og unge som trenger samordnet bistand. IS-2396

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Dokumenter til hjelp

- ✓ Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten + Veileder
- ✓ Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene
- ✓ Forskrift om en verdig eldreomsorg
- ✓ Meld. St. 9 (2019 –2020) Melding til Stortinget Kvalitet og pasientsikkerhet 2018

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Les mer om IP

- ✓ Individuell plan – et verktøy for å tilpasse tjenester til person utgitt av Nasjonalt senter for erfarings-kompetanse inne psykisk helse. Enkel tekst.
- ✓ E-læringskurs om IP fra Helsekompetanse.no

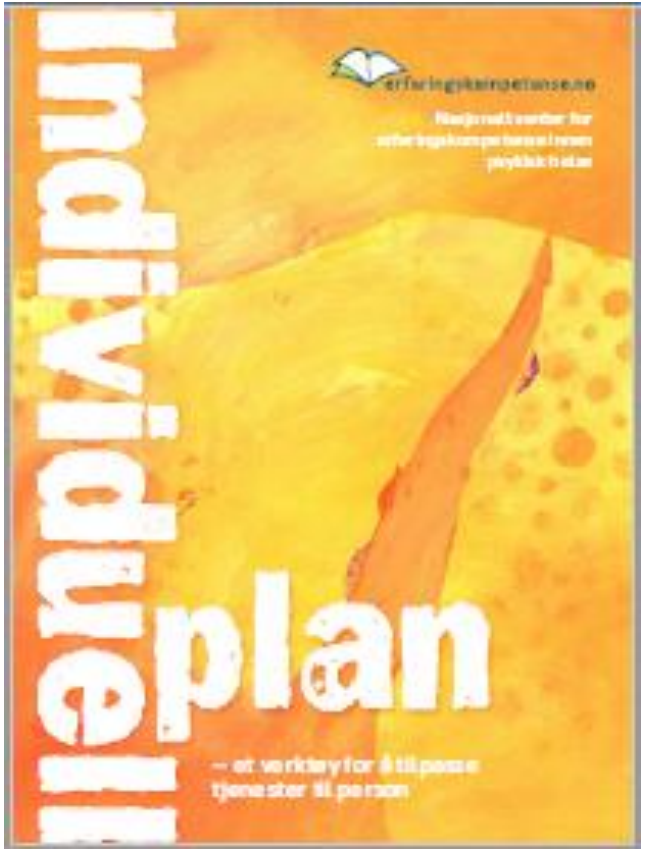

Individuell plan og koordinator kan være noe for deg

Hva er individuell plan?

Individuell plan beskriver hvordan tjenestene du trenger skal virke sammen slik at du får en helhetlig oppfølging. Planen er basert på dine behov og det som er viktig for deg. Planen angir dine mål, hva som skal gjøres, hvem som har ansvar for hva og til hvilken tid. Oppfølging fra andre sektorer som NAV, skole og barnevern inkluderes i planen når dette er aktuelt.

... og hva er en koordinator?

Koordinator er en av dine fagpersoner som koordinerer tjenestene og sikrer fremdrift i arbeidet med din individuelle plan. Koordinator sørger for at du, og eventuelt pårørende, involveres tett i arbeidet med din plan. Ulike yrkesgrupper kan ha rollen som koordinator. Ditt ønske skal vektlegges ved valg av koordinator.

Hvem kan få individuell plan og koordinator?

- Alle som har behov for flere helse- og omsorgstjenester over en viss tid. Behovet trenger ikke å være varig.
- I vurderingen av behovet for langvarige og koordinerte tjenester skal også tiltak fra andre sektorer inkluderes.
- Personer i alle aldre og uavhengig av diagnoser og/eller type funksjonsutfordringer.

Hva vil det si for deg å ha en individuell plan og koordinator?

- Du blir involvert, og planen er basert på dine mål.
- Du har én koordinator som har oversikt over din situasjon.
- Du får ikke nødvendigvis flere tjenester, men du får koordinerte tjenester som samarbeider.
- Du bestemmer hvilke opplysninger som deles mellom tjenestene.

Du opplever at tjenestene henger sammen slik at du kan nå dine mål

Hvordan få individuell plan og koordinator?

Personell i tjenestene skal informere og tilby deg individuell plan og koordinator. Du eller dine pårørende kan også selv be om det. Da kan du kontakte koordinerende enhet i din kommune*. Du kan få koordinator selv om du takker nei til individuell plan.

Hvis du er innlagt på sykehus skal sykehuset tilby deg koordinator, melde behovet for individuell plan videre til kommunen og ved behov bidra i gjennomføring av planen.

* Se informasjon om koordinerende enhet på baksiden

Les mer om BPA

- ✓ Rundskriv om BPA I-9/2015
- ✓ Opplæringshåndbok for BPA. IS-2313
- ✓ ULOBA
- ✓ BPA-Portalen
- ✓ Norges Handikapforbund

Rapporter om BPA

- ✓ Rokkansenteret: Rettighetsfesting av BPA - store forventninger, betinget suksess
- ✓ Uloba: Mitt liv - mitt ansvar!
- ✓ FFO: Rettighetsfesting av BPA. Erfaringer fra brukerorganisasjoner
- ✓ NAKU BPA Forskning

Les mer om støttekontakt

- ✓ Ung.no
- ✓ Fritid for alle
- ✓ Fritid med bistand

Avlastning

- Private avlastere er arbeidstakere

✓ Forskrift, rundskriv og avtale for avlastere via lenker hos Handikappede Barns Foreldreforening

✓ Privat ferieavlastning inntil én uke

  - Familiens omsorgsoppgaver må være særlig tyngende
  - Avlastningsarbeidet må ikke være svært belastende for avlaster

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Pasient- og brukerrettighetsloven Formål § 1-1

- Bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet ved å gi pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenesten

- Bidra til å fremme tillitsforholdet mellom pasient og bruker og helse- og omsorgstjenesten, fremme sosial trygghet og ivareta respekten for den enkelte pasients og brukers liv, integritet og menneskeverd

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Forvaltningsloven

- Veiledningsplikt § 11, jf. Pasient- og brukerrettighets-loven § 3-2 om rett til informasjon for å få *tilstrekkelig innsikt i tjenestetilbudet* og *ivareta sine rettigheter*
- *Så godt opplyst som mulig* § 17
- Begrunnet skriftlig vedtak §§ 23 og 24, jf. § 25 med
  - Reglene vedtaket bygger på
  - Faktiske forhold som er lagt til grunn
  - Hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Personer med store og sammensatte behov

- *Hva er viktig for deg?* Kunnskap om min (sjeldne) diagnose
- Funksjon fremfor diagnose
- Økt brukermedvirkning – *optimal innflytelse på tjenestene*
- Sjelden diagnose – kompliserende faktor
- Livsløps- og familieperspektiv
- Samarbeid med pårørende
- Sikre gode livsfaseoverganger

✓ Veileder om oppfølging av personer med store og sammensatte behov

FRAMBU
KOMPETANSESENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

Koordinering av helsetjenester

- Fastlege skal koordinere medisinskfaglige tjenester
- Kontaktlege og koordinator i spesialisthelsetjenesten
- Akuttplan og «sykehuspass»

✓ Kjernejournal på helsenorge.no

✓ Les mer i Veileder for kontaktlege i spesialisthelsetjenesten

Om jeg mister håpet for en stund, så må de bære håpet for meg
Mestringforalle.no